

Hakuohje: Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston tuet investointihankkeisiin kevään 2022 hakumenettelyissä

Tämä hakuohje koskee seuraavia Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelmasta 2021–2027 tuettavia toimenpiteitä:

Toimintalinja 1: kestävä kalastus ja vesiympäristön ennallistaminen ja suojele

- Kalastuksen investoinnit
- Investoinnit pyydysten valikoivuuteen ja suojaamiseen sekä eläinten hyvinvointiin

Toimintalinja 2: Kestävä vesiviljely sekä jalostus ja markkinat

- Vesiviljelyn investoinnit
- Jalostuksen investoinnit

1. Erityistä huomioitavaa uuden ohjelmakauden alussa

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston hakumenettelyt avataan kiireellisiä investointihankkeita varten. Hakemuksiin voidaan kuitenkin tehdä tukipäätöksiä vasta, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen EMKVR-ohjelman. Hyväksyntää odotetaan viimeistään alkusyksystä 2022. Hakemuksen jättäminen Hyrrä-tietojärjestelmään mahdollistaa sen, että hankkeen kustannukset tulevat tukikelpoisiksi hakemuksen jättämispäivästä alkaen **siinä tapauksessa, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee myöhemmin hankkeelle myönteisen tukipäätöksen**. Toisin sanoen hankkeita voi alkaa toteuttaa jo tukihakemuksen jättämisen jälkeen **hakijan omalla riskillä** tiedostaen, että hankkeeseen saatetaan tehdä kielteinen tukipäätös.

Uuden ohjelmakauden valmistelu on kesken hankkeiden valintakriteereiden sekä valtioneuvoston asetuksella säädettävien asioiden osalta. Valtioneuvoston asetuksessa säädetään mm. tukitasoista ja hyväksyttävistä kustannuksista. **Tämän vuoksi hakemuksen jättämistä vielä tässä vaiheessa ei suositella, ellei hankkeen aloittaminen jo kevään 2022 aikana ole välttämätöntä**. Hakijoita kannustetaan odottamaan tuen hakemisen ja hankkeiden aloittamisen kanssa siihen asti, että Suomen EMKVR-ohjelma on hyväksytty ja ohjelmavalmistelut on saatu päätökseen myös valintakriteereiden ja valtioneuvoston asetuksen osalta.

Koska ohjelmakauden valmistelu on kesken, ELY -keskusten asiantuntijat tai kalaleader-aktiivaattorit eivät pysty tässä vaiheessa tätä ohjetta tarkemmin kertomaan yksittäisten investointien tukikelpoisuudesta tai tukitasosta. Tarkemmat ohjeet ja linjaukset tulevat merijakalastalous.fi-sivustolle sitä mukaa kun ne valmistuvat.

2. Kuka voi saada tukea

Tukea voi saada oikeushenkilö, jolla on toimipaikka toimintaohjelman soveltamisalueella, tai oikeustoimikelpoinen luonnollinen henkilö, jolla on vakituinen asuinpaikka toimintaohjelman soveltamisalueella.

Tuen saajalla on oltava riittävät taloudelliset edellytykset toteuttaa hanke. Investointituen saajalla on lisäksi oltava edellytykset kannattavaan toimintaan, ellei kyseessä ole yleishyödyllinen investointi. Tuen saajalla on oltava edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta hankkeen päättymisen jälkeen, ellei se hankkeen luonteen vuoksi ole tarpeetonta.

Kalastuksen investoinnit: Kaupallisille kalastajille tarkoitettua investointitukea voidaan myöntää kalastuslain (379/2015) 88 §:ssä tarkoitetuille kaupallisille kalastajille.

Investoinnit pyydysten valikoivuuteen ja suojaamiseen sekä eläinten hyvinvointiin: Kaupallisille kalastajille tarkoitettua investointitukea voidaan myöntää kalastuslain (379/2015) 88 §:ssä tarkoitetuille kaupallisille kalastajille.

Kaupallisen kalastuksen investointien osalta lähtökohtaisesti riittävänä taloudellisena edellytyksenä toteuttaa hanke ja vastata tuetun toiminnan jatkuvuudesta pidettäisiin vuosittaista liikevaihtoa, joka keskimäärin ylittää vähintään 10 000 euron määrän itse pyydetyn kalan ja siitä jalostettujen kalastustuotteiden yhteenlasketusta myynnistä edellisinä kolmena tilikautena. Tuen myöntämisen harkinnan tueksi voidaan edellyttää ryhmään II kuuluvilta kalastajalta suunnitelmaa liiketoiminnan kehittämisestä.

Vesiviljelyn investoinnit: Tukea voidaan myöntää vesiviljely-yrityksille.

Jalostuksen investoinnit: Tukea voidaan myöntää kalatalousalan yrityksille.

Tukea ei myönnetä,

- jos hakija on syyllistynyt neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2008 42 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 1224/2009 90 artiklan tai muun Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman lainsäädännön nojalla vakaviin rikkomuksiin yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa;
- jos hakija on osallistunut asetuksen (EY) N:o 1005/2008 40 artiklan 3 kohdassa säädettyllä tavalla unionin LIS-alusluetteloon merkittyjen kalastusalusten toimintaan tai hallinointiin tai ollut niihin omistussuhteessa taikka osallistunut kyseisen asetuksen 33 artiklassa säädettyllä tavalla sellaisen kolmannen maan, joka on todettu yhteistyöhön osallistumattomaksi kolmanneksi maaksi, lipun alla purjehtivan aluksen toimintaan tai hallinointiin tai ollut siihen omistussuhteessa; tai
- jos hakija on syyllistynyt johonkin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/99/EY 3 ja 4 artiklassa vahvistetuista ympäristörikoksista, jos tukea haetaan vesiviljelyyn
- jos hakija on syyllistynyt petokseen EMKR:n tai EMKVR:n osalta
- jos hakijalla on EMKR- tai EMKVR-rahastoihin kohdistuva maksamaton takaisinperintäpääätös

3. Mihin tukea voidaan myöntää

Kalastuksen investoinnit

Tukea voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin teemoihin liittyviin investointihankkeisiin:

- Saaliin arvon lisääminen ja laadun parantaminen: esimerkiksi tilat ja laitteet oman saaliin jatkojalostamiseen ja arvon lisäämiseen sekä laadun hallintaan ja parantamiseen liittyvät investoinnit aluksilla ja maissa
- Toiminnan monipuolistaminen: toimet ja investoinnit, jotka tukevat tulonlähteiden monipuolistamista.
- Alusten modernisointi kalan laadun parantamiseksi, esimerkiksi lopetusmenetelmiin, saaliin jäähdyttämiseen, säilyttämiseen ja purkamiseen sekä laadun mittaamiseen liittyvät investoinnit aluksilla
- Työergonomia ja turvallisuus aluksilla ja maissa
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, esimerkiksi äärioloihin varautumiseen liittyvät investoinnit

- Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, esimerkiksi logistiikan tehostamiseen liittyvät toimet
- Digitalisaatioon ja automaatioon liittyvät investoinnit
- Uusien kalastajien alkuinvestoinnit (ml. ensimmäisen aluksen hankinta asetuksen (EU) 1139/2021 art. 17 mukaisin ehdoin: hakijan on oltava alle 40-vuotias tukihakemuksen jättämispäivänä; lisäksi hakijan on täytynyt työskennellä kalastajana vähintään viiden vuoden ajan tai muuten hankkia riittävä pätevyys. Hankittavan aluksen on täytynyt olla kirjattuna unionin alusrekisteriin vähintään hakemuksen jättämisvuotta edeltävien kolmen (pienimuotoinen rannikkokalastus) tai viiden vuoden ajan. Katso tarkemmin hakijaa ja hankittavaa alusta koskevat ehdot asetuksen artiklasta 17: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021R1139>.

Tukea ei myönnetä asetuksen (EU) 1139/2021 artiklassa 13 tarkoitettuihin toimiin, kuten kalastusaluksen kapasiteettia lisääviin toimiin, sellaisten laitteiden hankintaan, jotka parantavat kalastusaluksen kykyä löytää kalaa, tai kalastusaluksen rakentamiseen tai hankintaan artiklan 17 mukaista ensialuksen hankintaa lukuun ottamatta. Katso tarkempi luettelo asetuksesta artiklan 13 mukaan tukikelvottomista toimista: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021R1139>.

Tästä toimenpiteestä ei myönnetä tukea kalastusaluksen moottorin vaihtoihin tai kalasatamien ja purkupaikkojen investointeihin. Näitä koskevat toimenpiteet avataan haettaviksi myöhemmin.

Investoinnit pyydysten valikoivuuteen ja suojaamiseen sekä eläinten hyvinvointiin

Tukea voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin teemoihin liittyviin hankkeisiin:

- Investoinnit ympäristövaikutusten minimoimiseksi
- Investoinnit eläinten hyvinvoinnin kehittämiseen
- Kalastustoiminnan valikoivuuden parantaminen
- Hylkeiden ja merimetsojen sekä kaupallisen kalastuksen rinnakkaiselon tukeminen (investoinnit esimerkiksi hylkeenkestäviin pyydyksiin ja hyljekarkottimiin)

Tukea ei myönnetä asetuksen (EU) 1139/2021 artiklassa 13 tarkoitettuihin toimiin.

Vesiviljelyn investoinnit

Tukea voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin teemoihin liittyviin hankkeisiin:

- Arvon lisääminen ja laadun parantaminen
- Vesiviljelyn kestävä kasvu ja toiminnan kehittäminen: esimerkiksi uusien laitosten rakentaminen, tuotantokapasiteetin lisääminen, tuotannon tehostaminen ja kannattavuuden parantaminen
- Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Energiatehokkuuden parantaminen ja siirtyminen uusiutuvaan energiaan
- Ympäristövaikutusten vähentäminen vanhoissa vesiviljelylaitoksissa, esimerkiksi siirtyminen vähemmän ympäristöä kuormittavan teknologian käyttöön
- Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät investoinnit, esimerkiksi laitosten suojaaminen sääntäriolosuhteilta
- Toiminnan monipuolistaminen uusiin viljelylajeihin (mm. uudet kalalajit, levät ja simpukat)
- Ravinnee päästöjen ja muiden ympäristövaikutusten vähentäminen
- Hylkeiden ja muiden suojeltujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisy
- Toimet eläinten hyvinvoinnin ja terveyden parantamiseen
- Luomuvesiviljelyyn liittyvät investoinnit
- Investoinnit turvallisuuteen ja työolojen parantamiseen
- Uhanalaisten kalalajien viljelyn kehittämiseen.

Kalan jalostuksen kasvu- ja kehitysinvestoinnit

Tukea voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin teemoihin liittyviin hankkeisiin:

- Arvon lisääminen ja laadun parantaminen
- Pakkausteknologia ja logistiikka
- Investoinnit ympäristövaikutusten minimoimiseksi
- Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen

Hankinnoissa tulee noudattaa hankintalakia. Kaikissa investoinneissa kustannusten kohtuullisuus on selvitettävä esimerkiksi hakemukseen liitettävillä tarjouksilla.

Huom! Hyväksyttävistä kustannuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella kevään 2022 aikana. Asetuksella säädetään mm. palkkakustannusten, käytettynä hankittujen koneiden ja laitteiden sekä osamaksulla hankitun omaisuuden tukikelpoisuudesta.

4. Miten tukea haetaan

Tukea haetaan sähköisesti Hyrrä-järjestelmässä (<https://hyrra.ruokavirasto.fi/login.html>).

Huom! Hyrrässä tulee valita hakemustyyppiä ohjelmakausi 2021–2027 eli **EMKVR-hankehakemus** (ei EMKR-hankehakemus).

Huom! Huolehdi, että merkitset hakemukseen toimivan sähköpostiosoitteen.

Katso erillinen ohje Hyrrän käytöstä.

Hakemuksessa tulee täyttää hanketta koskevat tulosindikaattoritiedot. Katso erillinen ohje.

5. Muuta huomioitavaa

Hakijan tulee tarvittaessa toimittaa hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

Investointituen hakijalta voidaan edellyttää yrityksen tai ammatinharjoittajan toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset seikat sisältävän kehittämissuunnitelman esittämistä, jos tuettava hanke on kooltaan suuri tai merkittävä yrityksen nykyiseen liikevaihtoon verrattuna.

Tukipäätöksen valmistelemista ja valvontaa varten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvita tietoja eri viranomaisilta ja julkisilta rahoittajilta (esim. Finnvera). Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain (997/2021) 25 § mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi liike- ja ammattisalaisuuksia koskevien salassapitosäännösten estämättä olla yhteydessä näihin viranomaisiin ja julkisiin rahoittajiin sekä rahoitussuunnitelmassa mainittuihin muihin rahoittajiin hankkiakseen hakijaan ja tähän hankkeeseen liittyviä tietoja.

Maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä niiden valtuuttamat henkilöt ovat oikeutettuja hakemuksen ratkaisemista sekä tuen maksamista, valvontaa ja seurantaan varten saamaan hakijaa koskevat tarpeelliset tiedot sekä suorittamaan valvontaa tuen saajan luona.

Hakemuksessa esitetyt asiat voidaan julkistaa, ellei niitä ole erikseen luottamuksellisiksi merkitty (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)).

Tuen saajan on pidettävä tuettavasta toimenpiteestä kirjaa. Kirjanpito on järjestettävä osaksi tuen saajan kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta. Jos tuen saajaan sovelletaan valtion talousarviosta

annetun lain (423/1988) 2 lukua, kirjanpito on vastaavasti järjestettävä mainitun luvun ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Jos tuen saaja ei muutoin ole toiminnastaan kirjanpitovelvollinen, tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpito on järjestettävä noudattaen kirjanpitolakia.

Väärän tiedon antaminen tuesta päättävälle viranomaiselle tuen saamiseen, määrään tai ehtoihin vaikuttamiseksi tai tukeen vaikuttavan tiedon salaaminen taloudellisen hyödyn saamiseksi on säädetty rangaistavaksi rikoslain 29 luvun 5–8 §:ssä.

Tämä ohje on laadittu tiedottamistarkoituksessa ja se kuvaa tukea koskevia edellytyksiä ja sääntöjä pääpiirteissään. Hakuohjetta ei ole tarkoitettu sitovaksi ohjeeksi, johon voisi vedota oikeudellisissa menettelyissä.

Valtioneuvoston päätös Suomen EMKVR-ohjelman hyväksymisestä sekä ohjelmaluonnos:

<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f80798070>

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskeva EU-asetus: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021R1139>

Laki Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210997>